

NIEUWSBRIEF

nummer 87

juni 2015

Geopend:
dinsdag tot en met
vrijdag en de
eerste zaterdag
van de maand van
12.00-16.00 uur

*Anish Giri, opnieuw
schaker van het jaar*

MAX EUWE CENTRUM

Max Euweplein 30a • 1017MB Amsterdam
020-625 7017 euwemec@xs4all.nl www.maxeuwe.nl

Bestuur en medewerkers

BESTUUR

J. van Run, voorzitter
C. Visser, vice-voorzitter
F. Jacobs, secretaris
A. Riemens, penningmeester
J. van den Berg, algemeen lid
D. Brouwer, algemeen lid
P. Reeskamp, algemeen lid
M. Stam, algemeen lid

Algemeen adviseur: H. Ree
Adviseur topschaak: J. Timman
Adviseur public relations: H. Böhm
Adviseur wetenschap: H. van den Herik

MEDEWERKERS

Bibliothecaris: E. Straat
Conservator: L. Zevedei
Donateuradministrateur: R. Nep
Financieel administrateur: A. Bezemer
Foto's: medewerkers MEC, archief MEC en Bas Beekhuizen
Manager: E. Sibbing
Redactie Nieuwsbrief: M. bij de Weg,
P. Hoomans, F. Jacobs en E. Sibbing en E. Straat
Vrijwilligers: W. Colenbrander, R. Hillebrandt,
C. Koster, R. Kotmans en C. ten Woude
Webmaster: B. van den Berg

PLEINFESTIVAL 2015

Zaterdag 27 juni is van 12.00-17.00 uur ons jaarlijkse Pleinfestival. Een topgrootmeester (Anish Giri moest vlak voor het drukken van deze Nieuwsbrief afzeggen, binnenkort publiceren we op onze website zijn vervanger) en het talent van 2014 (Robby Kevlishvili) geven de simultaans en klokseances. De kersverse jeugdkampioen van Nederland, maar vooral ook vliegensvlugge snelschaker, Hing Ting Lai zal het snelschaken voor zijn rekening nemen.

Daarnaast organiseren we een NK voor 80-plussers (het is dit jaar 80 jaar geleden dat Euwe wereldkampioen werd), kan je studies oplossen en is er een jeugdhoeck. Het belooft weer een prachtige schaakmiddag op het Max Euweplein te worden!

DONATEURS VOORRANG!

Voor de simultaans en klokseances van de topgrootmeester en Robby Kevlishvili mogen donateurs zich als eerste opgeven (graag tijd en speler aangeven): euwemec@xs4all.nl of 020-6257017.

12.00-14.15	simultaan door Robby, klokseance door topgrootmeester
14.30-16.45	simultaan door topgrootmeester, klokseance door Robby

Deelname is gratis, maar wees er snel bij, want vol is vol!

Inhoud

Bestuur en medewerkers.....	2
Peter Monté schreef The Classical Era of Modern Chess.....	4
Amsterdamse schaakmaand	7
Het auteursrecht van de schaakpartij, een geschiedenis	8
De clubcompetitie: arbitrereren of uitspelen	12
MEC activiteiten	15
De Max Euwe Matches in 2010.....	16
Twee leerzame boeken.....	21
Nieuwe boeken in de bibliotheek van het Max Euwe Centrum.....	22
Anish Giri schaker van het jaar 2014.....	25
Een bijzondere schenking.....	26
Financieel verslag 2014.....	28
Donateurs.....	30
Zilveren vriend van Euwe.....	30
Sponsors.....	31
Schenkeningen.....	31
MEC-kalender.....	32

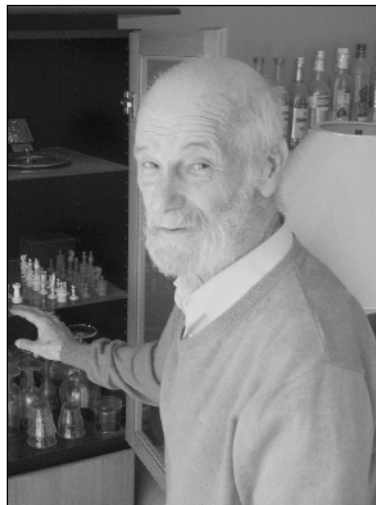

Peter Monté schreef The Classical Era of Modern Chess

Peter Hoomans

Peter Monté leverde met de publicatie van het naslagwerk *The Classical Era of Modern Chess* een wezenlijke bijdrage aan de kennis van de historische ontwikkeling van het schaakspel en de schaaktheorie. Ruim twintig jaar nam het werk in beslag. Reden voor een vraaggesprek.

Lucena, Damiano, Ruy López, Polerio, Greco ... illustere namen zijn het voor schakers. Monté bestudeerde avond aan avond hun werken. Eind jaren tachtig van de vorige eeuw begon hij aan een project dat klein begon, maar zou uitdijen tot een levenswerk. Monté (75) studeerde Oude Geschiedenis, promoveerde in 1977 op het proefschrift *Sovjethistoriografie* en klassieke Oudheid ("Zeg maar hoe Sovjethistorici naar de Grieken en Romeinen keken") en was werkzaam als leraar geschiedenis op middelbare scholen. Voor de verschillende schaakclubs waarvan hij lid is geweest, schreef hij in clubbladen over historische onderwerpen. Het had hem, als schaker en gepromoveerd historicus, altijd ontzettend leuk geleken om op basis van de eerste overgebleven manuscripten een geschiedenis te schrijven van zijn favoriete opening, het Koningsgambiet. Toen hij tot de ontdekking was gekomen dat de klassieke (laat vijftiende- en zestiende-eeuwse) geschriften voor een derde deel bestonden uit varianten van het Koningsgambiet, dacht hij: dat kan ik die andere openingen ook nog wel bestuderen en beschrijven. Daar eenmaal mee bezig, besloot hij te onderzoeken hoe het oude Arabische spel (sjatranj) zich in de vroege Middeleeuwen over Europa verspreidde.

Peter Monté

En zich over de vraag te buigen welk land de bakermat van het moderne schaak is, waarin de bescheiden alfil en fers zich respectievelijk tot de actievare loper en machtige dame ontwikkeld hadden. Monté beargumenteert dat Spanje het meest waarschijnlijk is. Bij dit en andere vraagstukken ging hij steeds kritisch te rade bij schaakhistorici uit het verre en nabije verleden (Von der Lasa, Van der Linde, Murray, Chicco, Sanvito, Pratesi, Garzón e.a.).

Monnikenwerk

Startpunt van zijn onderzoek was de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag, voor de collectie Van der Linde-Niemeijeriana (waarvoor dan nog een speciale ruimte bestaat). "Ik kon veel vinden, maar er ontbrak het nodige," vertelt

Monté in zijn woning in Voorburg. "Toen heb ik allerlei bibliotheken aangeschreven, van Parijs tot Florence, van Rome tot Cleveland, met het verzoek om fotokopieën." Als die na maandenlang wachten op de mat ploften, begon het monnikenwerk. Gewapend met een loep en worstelend met oud-Spaanse, Italiaanse, Franse en Duitse teksten bekeek hij vaak vlekkerige kopieën van de handschriften uit de tijd dat de algebräische notatie nog niet bestond. In plaats van f2-f4 noteerde men 'De pion van de koningsloper gaat twee velden vooruit', et cetera. "Het ontcijferen van de tekst van één enkel manuscript kostte vaak maanden."

Vicent-mysterie

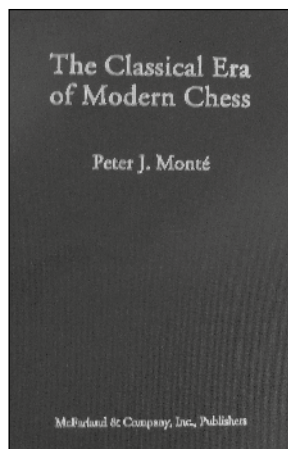
Gaandeweg raakte hij gefascineerd door het zogenaamde Vicent-mysterie. Francesch Vicent was de auteur van een boekje (Valencia, 1495) dat 100 problemen bevatte, waartoe voor het eerst ook opgaven met de moderne dame en loper behoorden. Het laatste bestaande exemplaar is naar alle waarschijnlijkheid verdwenen, toen Franse bezetters in 1811 de bibliotheek van een Benedictijner klooster op de berg Montserrat bij Barcelona vernietigden. Het mysterie betreft de vraag naar de inhoud van het boekje: kunnen die honderd problemen op een of andere manier nog worden achterhaald? In 2002 kwam het tot een eerste internationale publicatie, *Vicent reconstructed?*, een reader, opgedragen aan de Russische grootmeester, eindspelkenner en schaakhistoricus Yuri Averbach (en momenteel het oudste lid van het grootmeestergilde). Daarin komt hij tot de conclusie dat Lucena twee jaar later alle problemen uit Vicent moet hebben geplagieerd. In zijn gedrukte werk uit 1497 wilde Lucena een rozenkrans van 150 problemen opnemen; hij gebruikte de 100 uit Vicent en nam de overige 50 uit een middeleeuwse probleemverzame-

ling over. Plagiaat was in de eerste eeuwen van de boekdrukkunst schering en inslag. Uitzondering onder de schaakauteurs was Polerio, die in zijn manuscripten zijn collega's met name vermeldt. Die collegialiteit is bij Ruy López en Salvio ver te zoeken. López vernoemde bijvoorbeeld de zettenreeks 1.e4 e5 2.Pf3 f6?! heel vilein naar de Portugees Damiano (daarom spreken we tot op de dag van vandaag van Damiano's verdediging). Damiano had echter 50 jaar eerder in zijn gedrukte werkje uit 1512 de zet f7-f6 genoemd als minste van de drie opties om pion e5 te verdedigen na wits aanval met het paard op f3. En de Napolitaanse jurist Salvio, die zich in zijn zelfoverschatting voor de uitvinder van het blindschaak uitgaf, was nogal gebeten op de Siciliaanse priester Carrera, die in 1617 een lijvig schaakwerk had gepubliceerd. "Het aantal reacties op mijn speurtocht naar Vicent, die ook in mijn boek is beschreven, viel nogal tegen," zegt Monté, "maar dat belette me niet om verder te gaan. Tja, waarom doe je zoiets? Een klein jongetje zou zeggen: omdat ik het leuk vind. En ik ben een klein jongetje gebleven. Soms voelde ik mij ook detective. Zo vond ik bij twee auteurs dezelfde foutjes. Wanneer je dan kunt vaststellen dat ze elkaars werk niet hebben gebruikt, moeten ze allebei uit een gemeenschappelijke bron geput hebben. Zulke vondsten zijn koren op de molen van de historicus."

Drink geen wijn

De eerste schaakauteurs behoorden tot de geestelijke stand, waren dichter of in dienst van een heer als secretaris. Hun schaaktalent kon een bron van inkomsten zijn, of de toegang tot hogere kringen verschaffen, want schaken had als vaardigheid het nodige aanzien. Greco reisde bijvoorbeeld in de jaren twintig van de

zeventiende eeuw van het ene hof naar het andere om zijn talent te tonen en zijn manuscripten te slijten: van Napels naar Rome, van Rome naar Nancy, van Nancy naar Parijs, van Parijs naar Londen en weer terug naar Parijs. “Een schaakmeester bood zijn diensten aan als een minstrel,” vertelt Monté. “Een edelman kon van zo’n meester heel wat leren, en met zijn kennis pronken in de onderlinge schaakpartijtjes van de adel.”

Het levenswerk van Monté

Terwijl uit de Middeleeuwen geen enkele partij is overgeleverd, worden zetten vanuit de beginstelling voor het eerst in het Catalaanse gedicht Scachs d’amor en bij Lucena beschreven. Dat is vlak voor 1500, het prille begin van de openingstheorie, die bij López gestalte krijgt. Vaak voorzien de schaakauteurs hun werk ook van praktische tips. Drink geen wijn, maar water is bijvoorbeeld de raad van Lucena. En: speel ‘s avonds met de kandelaar links van het bord. En plaats overdag het bord zo dat de tegenstander tegen de zon in moet kijken.

Spelregels

De ontwikkeling van de spelregels is een thema, dat veel aandacht krijgt bij Monté. Er was lange tijd sprake van chaos, omdat in bijna elke landstreek afwijkingen golden. Zo bestond er hier en daar de regel, dat geen nieuwe dame gehaald mocht worden, wanneer de oude nog op het bord stond en waren er diverse waarderingen van het pat (niet alleen remise, maar ook verlies of zelfs winst voor de speler die pat stond). Wie wil weten waarvoor de en-passant-regel diende en hoe de rokade uiteindelijk is ontstaan, kan dat gedetailleerd in Monté’s werk vinden. De rokadevormen zijn uit de middeleeuwse koningssprong ontstaan. “Wanneer het moderne schaak zijn intrede doet, wordt de koning wat voorzichtiger,” constateert Monté. “Er is een duidelijk verband tussen de toegenomen mobiliteit van dame en loper en de inperking van de koningssprong tot de onderste rij.” Vanaf de dertiende eeuw mag de pion vanaf de tweede (of zevende) rij twee velden vooruit, in plaats van een. “Daar is het en passant-slaan een reactie op,” aldus Monté. “De dubbele pionzet werd toch een beetje gezien als een brutale zet, die moest worden afgestraft. Dus jij wilt zomaar aan het slagveld van mijn opgerukte pion voorbijgaan? Dat gaat zo maar niet!”

‘Bibliofiel prachtwerk’

Hoe rijk Monté’s 616 pagina’s tellende boek aan informatie is, wordt in de epiloog nog eens extra duidelijk als hij onder meer een overzicht geeft van de rol van het schaken in kunst en literatuur. De Tsjechische grootmeester Lubomir Kavalek was lyrisch. In zijn vaste rubriek op nieuwswebsite The Huffington Post typeerde hij het boek als ‘briljant’ en ‘uniek in de schaakgeschiedenis’ en noemde het ‘een absolute must, niet alleen voor de liefhebbers

van schaakhistorie, maar voor alle nieuwsgierige schakers’. Het Duitse culturele schaaktijdschrift KARL spreekt van das herrliche Buch en een ‘bibliofiel prachtwerk’.

“Wie het interesseert, kan alles wat in de oorspronkelijke documenten staat, terugvinden in mijn boek. Het is een echt naslagwerk geworden,” zegt Monté zelf. Is daarmee alles bekend over die periode van de schaakgeschiedenis? Zo goed als. Maar: “In de bibliotheek van een oud Spaans of Italiaans klooster ligt mogelijk nog een manuscript dat we helemaal niet kennen. In de periode waarin ik aan het boek werkte, zijn twee manuscripten – het Cesena en Pacioli’s MS – ontdekt en is de identiteit van Busnardo, een tegenstander van Polerio, vastgesteld.”

Rond 2004 benaderde Monté voor het eerst een uitgever. Het duurde uiteindelijk tot 2011 voor hij de toezegging binnenkreeg van het Amerikaanse uitgevershuis MacFarland, dat het boek zal worden uitgegeven. Dat gebeurde uiteindelijk in de tweede helft van 2014. Een opluchting, na het jarenlange monnikenwerk. “Ik heb de voldoening mogen smaken dat het boek op de markt is,” zegt Monté tevreden. “Es is erreicht.”

The Classical Era of Modern Chess, uitgeverij McFarland&Company. Prijs ongeveer € 55.

Amsterdamse schaakmaand

Deze zomer zijn er achtereenvolgens vijf schaakactiviteiten in Amsterdam, zodat we over een heuse schaakmaand kunnen spreken. We zetten ze even op een rijtje:

Zaterdag 27 juni	Pleinfestival MEC
Zaterdag 4 juli	Nederlands kampioenschap algemeen en vrouwen (tot en met 12 juli)
Zondag 5 juli	Kroegloperstoernooi in de Pijp
Maandag 6 juli	NAVO-kampioenschap (tot en met vrijdag 10 juli)
Zaterdag 11 juli	Science Park Chess (tot en met zondag 19 juli)

Het auteursrecht van de schaakpartij, een geschiedenis

Erik Olof

Je kunt het je nauwelijks voorstellen in deze tijd van open media waarin alles maar gratis hoort te zijn, maar ooit is er serieus gediscussieerd over de vraag of een schaker over het auteursrecht op de door hem gespeelde zetten beschikt. Waarom zou dat zo zijn, of waarom juist niet? Welke criteria werden in de discussie gebruikt? Erik Olof dook in het verleden en laat ons zien hoe de pogingen om het auteursrecht vast te leggen steeds weer vastliepen.

Begin jaren zestig van de vorige eeuw werd ik door Roel van Duin voor het eerst geconfronteerd met het idee van auteursrecht op een schaakpartij. We deden allebei mee met het jeugdkampioenschap van Den Haag en Roel was al een hele autoriteit voor mij: een paar jaar ouder en al opgenomen in het eerste team van DD, waar hij het tweede bord bezette achter kopman Donner. Daar ging het ook om. In een telexwedstrijd van DD tegen een club uit Zwitserland had hij een fantastische partij gespeeld en nu liet hij mij misprijzend een krantenknipsel zien uit Zwitserland met zijn partij. Ik mocht hem er niet mee feliciteren, want hij vond het maar niets dat zijn creatie zomaar zonder zijn toestemming was afgedrukt. Daar wist ik zo snel niets tegen in te brengen. Pas later leerde ik van Roel dat eigendom diefstal is. Een slordige vijftig jaar later sprak ik met Roel over deze herinnering, die volkomen bij mij was weggezakt tot onkenbare diepten, maar bovenkwam toen ik met artikel bezig was. Roel wist het zich nog wel te herinneren en corrigeerde mij gelijk, want per abuis had ik het over een Duitse krant gehad. Overigens meende Roel dat het hier ging om een grapje van hem, want hij zou toch zeker niet alleen over toestemming gaan van publicatie, daar is

ook zijn tegenstander bij nodig.

Ruim twintig jaar na deze eerste confrontatie, in 1986, neem ik documenten door in de nalatenschap van mr. Eduard Spanjaard ter voorbereiding van het jubileumboek van Schaakclub Utrecht. Ik vind er een afschrift van een brief over auteursrecht, geschreven samen met Lodewijk Prins, gestuurd aan niemand anders dan Robert Fischer, voordat hij de degens gaat kruisen met Boris Spassky op IJsland, in 1972. Spanjaard en Prins c.s. doen een dringend beroep op Fischer de auteursrechten van de te spelen partijen te regelen en als dat niet zou lukken, om dan maar alle partijen achter hermetisch gesloten deuren te spelen. Nu achteraf weten we dat dit zo'n beetje de enige eis is die Fischer niet heeft gesteld ...

Vreemd onderwerp?

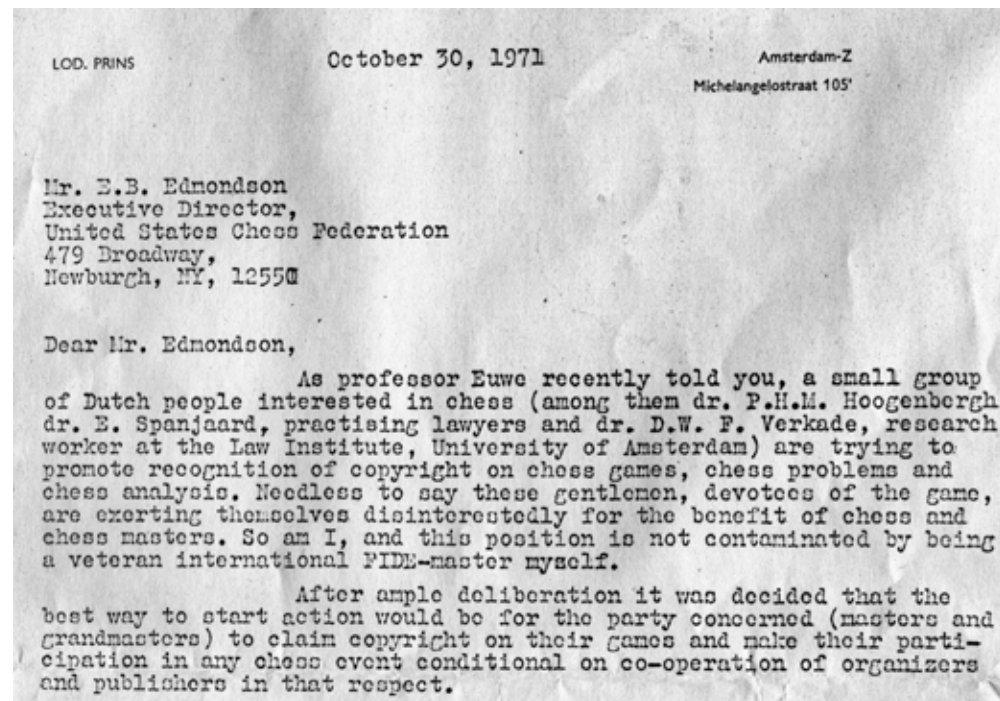
Auteursrecht van de schaakpartij. Vreemd onderwerp? Mijn aandacht was getrokken in die tijd en bij wie anders dan bij Rob Verhoeven, toen bibliothecaris van een van de grootste schaakbibliotheken ter wereld, namelijk de Van der Linde-Niemeijeriana van de Koninklijke Bibliotheek te Den Haag, zou ik mijn licht kunnen opsteken? Behulpzaam als hij van nature is, kwam hij al snel uit alle hoeken

en gaten met interessant materiaal aandraagen, onderweg nonchalant stof van eeuwen wegblazend. Zo gaf hij mij - vertrouwelijk - ter inzage de buitengewoon leesbare doctoraalscriptie van G.J. Wilschut: De intellectuele eigendom van schaakpartijen (Vrije Universiteit van Amsterdam, juridische faculteit, juni 1979), waarin de materie zeer overzichtelijk is samengevat.

Puerto Rico en in 1980 te Malta.

In Nederland zijn er tweemaal gesprekken geweest met het auteursrechtenbureau Buma/Stemra in 1971 en rond 1980.

Ten tijde van onze correspondentie was Prins formeel nog steeds voorzitter van de FIDE commissie over auteursrechten, maar die verkeerde toen in diepe winterslaap. Het lukte niet gelden bijeen te brengen en dan houdt het op.

De brief van Prins c.s. aan Fischers vertegenwoordiger Edmondson.

Hoe zat dat nu met het groepje, waartoe Spanjaard en Prins hebben behoord? In een briefwisseling met Lodewijk Prins in 1987 liet hij mij weten, dat zijn pogingen om auteursrechten van schaakpartijen geregeld te krijgen dateren van eind jaren vijftig van de vorige eeuw, begin jaren zestig en later ook officieel bij de FIDE ter tafel zijn gebracht, in 1979 te

Behoeft?

Geen uitzicht op een regeling, maar is daar tegenwoordig nog behoefte aan? Ik betwijfel het. Vroeger lag dat anders. In Eeuwig schaak (1986), het jubileumboek van Schaakclub Utrecht, heb ik aangestipt dat de auteursrechtenkwestie de aanleiding is geweest tot de grootste ruzie ooit in de Nederlandse schaak-

bond, tenminste tot op de dag van vandaag! Het was zelfs de start tot een scheuring, die geleid heeft tot het naast elkaar bestaan van twee schaakbonden in Nederland, in 1907 en 1908. Nog verder terug vinden we de kwestie al bij het eerste internationale schaaktoernooi in 1851 te Londen. In het reglement staat dat het organisatiecomité niemand toestaat partijen of zelfs gedeelten te publiceren zonder uitdrukkelijke toestemming. Dit roept de vraag op: zijn de partijen eigendom van de organisatie? En wie belet dan bezoekers de zetten te onthouden en buiten de speelzaal aan de openbaarheid prijs te geven?

Als er al sprake is van eigendomsrecht – en G.J. Wilschut beaamt dit – ligt het dan niet voor de hand dit bij de spelers te laten? Eerst de vraag principieel behandelen of er een auteursrecht is en dan de praktische zaken regelen.

Gemengd nieuws

In ons land is mr. Oskam in 1906 op dit onderwerp gepromoveerd en in een stelling bij zijn proefschrift verwerpt hij het eigendomsrecht van zowel het organisatiecomité als van de spelers zelf. Later zou hij hier op terug komen. Op het tweede congres van de FIDE, in 1925, was afgesproken dat de leden/landen een rapport zouden indienen over de kwestie van het eigendomsrecht van schaakpartijen en in Nederland is dit rapport samengesteld door mr. Oskam samen met mr. Rueb. (Zie ook het Nederlands Juristenblad, NJB 1927, p. 237 – 239). Tijdens dit congres werd al een resolutie aangenomen, waarin staat dat ieder lid/land aangeeft welke middelen er zijn om het eigendomsrecht te beschermen. De richting is dus al duidelijk, maar Oskam constateert dat geen enkele Europese wetgeving het auteursrecht van schaakpartijen erkent. Knelpunt is het vraagstuk of de schaakpartij

valt onder de definitie van creatieve, literaire of artistieke werken. Zo ja, dan komt het auteursrecht in zicht, geregeld bij de Conventie van Bern in 1886, en in Nederland met wetgeving geëffectueerd in 1921, want wij haasten ons niet. Het betreft hier een eeuwenoud vraagstuk dat nimmer bevredigend is opgelost. Er wordt wel beweerd, dat het schaakspel elementen in zich heeft van kunst, wetenschap en sport, maar dat heb ik persoonlijk altijd wat zwakjes gevonden. Ik hang eerder de stelling aan, dat het schaakspel het brandpunt in de kosmos is, waar de essentie van kunst, wetenschap en sport verenigd zijn. Meer zo iets als een tot hout geworden Idee van Plato, iets in die trant. Mr. Oskam is het daar stellig niet mee eens. Hij ontkent dat de schaakpartij een artistiek werk is en beschrijft het als een feitelijke gebeurtenis of een aaneenschakeling van gebeurtenissen. Een publicatie van een schaakpartij is in feite niets anders dan een bericht in de rubriek van gemengd nieuws.

Hoe is het mogelijk? Oskam heeft toch ook van het schaakspel gehouden? Hoe heeft hij dit kunnen verantwoorden bij Vrouwe Caïssa? Toch wil Oskam billijkheidshalve dat de beroepsspeler baat heeft bij publicatie. Hij komt dan met aardige voorbeelden: “Het zou niet nodig geweest zijn giften voor Steinitz in te zamelen bij het einde van zijn leven, als hem voor elke herdruk van zijn partij tegen Von Bardeleben (Hastings, 1895), laat ons zeggen, een recht van één shilling was betaald geworden.” Als consequentie voert Oskam aan, dat het de winnaar van een schaakpartij is, die auteursrechten krijgt. Dat is natuurlijk aanvechtbaar. Er zijn twee spelers die bij de creatie betrokken zijn, een Gesamtkunstwerk zogezegd. En hoe is het dan bij remise?

In de praktijk was de club van Oskam, de Nieuwe Rotterdamsche Schaakvereniging, er al toe

overgegaan bij publicatie van een partij in het clubblad, een – bescheiden – vergoeding uit te keren, tenminste als het hier een beroepsspeler betrof.

Propaganda

In 1927 neemt de FIDE in het reglement op dat partijen gespeeld in het kader van FIDE-wedstrijden eigendom zijn van de FIDE en niet zonder haar goedkeuring mogen worden gepubliceerd. In 1931 wordt in het reglement opgenomen, dat er notatieplicht is en het bijlet dient na afloop getekend te worden ingeleverd bij de wedstrijdleiding. Het is niet duidelijk of het dan eigendom is geworden van de organisatie. Sommige hoofdscheidsrechters bewaren de notatieformulieren thuis en soms wordt het op internet gezet en te koop aangeboden... het is handel.

Anderen dan Oskam zijn evenwel van mening dat het schaakspel te vatten is onder de Conventie van Bern, met als gevolg dat de auteursrechten van de schaakpartij juridisch te regelen zijn.

Het is dan natuurlijk nog de vraag of het wenselijk zou zijn. Openbaarheid van schaakpartijen is een prachtige propaganda en de sponsors van tegenwoordig hebben er een belang bij, het is reclame. De spelers krijgen op andere wijze – materiële – genoegdoening. Bovendien is eigendom diefstal...

Op zich zou een bureau als Buma/Stemra voor de FIDE zich kunnen bezighouden met het

verdelen van gelden, een praktisch te regelen kwestie. Er is natuurlijk geld genoeg, maar het bevindt zich al te vaak op een verkeerde plaats...

Aardig voor onze fantasie is het idee, dat niet alleen de schaakpartij, maar ook een bepaalde opening of zelfs een bepaalde zet onder auteursrechten zou kunnen vallen. We komen dan op het terrein van het octrooirecht. Zo had Sokolski het octrooi op 1.b2-b4 kunnen hebben en iedere speler die zo wil beginnen zou dan eerst toestemming moeten vragen aan de erven en een bedrag dienen over te maken.

Geen punt van discussie is auteursrecht bij een schaakprobleem of een eindspelcompositie. Ik heb er indertijd nog Jac. Haring, (in de jaren zeventig en tachtig een populair probleemcomponist, red.) naar gevraagd, maar hij kon het zich niet herinneren, dat er ooit een punt van was gemaakt. Problemisten maken er geen probleem van.

Bij de analyses en het commentaar bij een schaakpartij is het duidelijk. Het valt zonder meer onder auteursrechten.

Het onderwerp van auteursrechten van de schaakpartij duikt steeds weer op in de geschiedenis. Recent voorbeeld is Danailov naar aanleiding van de match Anand – Topalov in 2010 en Hans Ree noemt Svesjnikov als strijder voor auteursrecht (NRC Handelsblad, 16 februari 2004). Het blijft een boeiend onderwerp!

De volgende stukken zijn bij het Max Euwe centrum in te zien:

- G.J. Wilschut: De intellectuele eigendom van schaakpartijen (scriptie Vrije Universiteit Amsterdam, juridische faculteit, juni 1979).
- Correspondentie van de groep Prins, Spanjaard, Verkade, inclusief de brief aan E.B. Edmondson, directeur van de Amerikaanse schaakbond en vertegenwoordiger van Fischer.
- Correspondentie van Erik Olof met Lodewijk Prins.

De clubcompetitie: arbitrerende of uitspelen

Evert-Jan Straat

Het arbitrerende van afgebroken partijen is vanaf het begin van de landelijke clubcompetitie gebruikelijk geweest. Toen in 1920 de eerste competitie voor clubteams werd uitgeschreven, meldden zich vijf verenigingen voor deelname: het Verenigd Amsterdams Schaakgenootschap (VAS), de Amsterdamse Schaakclub (ASC), Discendo Discimus (Den Haag), de Nieuwe Rotterdamse Schaakvereniging (NRSV) en de Utrechtse Schaakclub (USC). De tientallen speelden op zondag en er werd een vlot speeltempo aangehouden om het aantal afgebroken partijen zo veel mogelijk te beperken. Wanneer de partij na 50 zetten in twee zittingen niet was afgelopen, werd er soms een avondzitting gehouden.

Bij het afbreken werd beslist of de partij zou worden uitgespeeld of gearbitreerd. Uitspelen stuitte vaak op praktische problemen. De afstand was vaak door het trage openbaar vervoer een bezwaar en er waren extra reiskosten mee gemoeid. Of het was lastig op korte termijn een speelzaal te regelen. Daarom werden de meeste afgebroken partijen gearbitreerd. Het reglement schreef voor dat dan wel 80 zetten (!) moesten zijn gespeeld. De wedstrijd uit de laatste ronde tussen Utrecht en ASC, die zou beslissen over het clubkampioenschap 1920/21, werd gespeeld op 20 februari 1921. Utrecht had voldoende aan een gelijkspel voor het behalen van de landstitel. De strijd eindigde voorlopig in 3½-4½, met een overwinning van Olland op Euwe aan het eerste bord. Twee partijen werden afgebroken en ter arbitrage aan J.D. Tresling toegezonden. Een week later werd het 35-jarig jubileum van de Amsterdamse Schaakclub in Café De Ruyter bij het Centraal Station gevierd. De heer Jos. de Koning, voorzitter van de Feestcommissie, las een telegram voor van J.D. Tresling, waarin werd meegedeeld dat beide hangpartijen remise waren verklaard. Daarmee had ASC 'de mannetjes van Reeders' de eretitel Kampioen der Schaakverenigingen in Nederland veroverd. In

de jaren twintig zou ASC onder aanvoering van Euwe nog vaak het kampioenschap behalen. In 1926 speelde Euwe een seizoen voor VAS. De reden was dat deze club rond de jaarwisseling 1926/27 een tweekamp tegen Aljechin had georganiseerd, die voor Euwe nipt verloren ging. Euwe voelde zich moreel verplicht zijn krachten voor het VAS in te zetten. Met succes want VAS werd kampioen!

Het kampioensfeest van de Amsterdamse Schaakclub onder aanvoering van Euwe.

Beroep aantekenen tegen de beslissing van de arbiter was ten enenmale uitgesloten. In een circulaire (1924) zette de voorzitter van de bond, Alexander Rueb, de overwegingen uiteen. Van de arbiter werd verwacht dat hij binnen een week na het verzoek tot arbitrage zijn beslissing bekend maakte. Dat hij een enkele

keer dwaalt, is beter dan dat hij uit gemoedsbezwaar weigert te beslissen. Geen arbiter is onfeilbaar: houdt ook, als men zijn inzicht niet deelt, de persoon hoog, want anders onttrekken zich de besten aan deze ondankbare taak. En daarmee moesten de clubs en de spelers maar genoegen nemen.

Gemor

Toch werd er door de spelers en de arbiters flink gemord. In 1926 schreef Henri Weenink in het bondsblad een artikel met als kop 'Een eindspelprobleem of de arbitrage-komedie'. Hij behandelt daarin een moeilijk eindspel dat hem ter arbitrage was voorgelegd. Zijn conclusie luidt: gewonnen voor wit maar achter het bord zou dit eindspel vrijwel zeker remise zijn geworden. Weenink stelt zich niet langer beschikbaar als arbiter en wil arbitrage verbieden, want dit is in strijd met het karakter van het schaakspel. Het bondsbestuur gaat niet in op dit rigoureuze voorstel. Het duurt tot 1934 voordat het mogelijk wordt hoger beroep aan te tekenen tegen een beslissing van de arbiter. Het protest moet met redenen worden omkleed en kost f10. Bij toekenning van het protest wordt het bedrag geretourneerd. Directe aanleiding is de arbitrage van een partij Addicks – Heije uit de wedstrijd ASC tegen DD in 1933. De partij wordt voor de zwartspeler verloren verklaard hoewel de stelling duidelijk remise is. Het kost DD uiteindelijk de landstitel. Later zal Heije in een ingezonden brief in het bondsblad ontkennen dat er is gearbitreerd en beweren dat hij in opdracht van zijn teamleider heeft opgegeven. Daarmee helpt hij de 1e bordspeler van DD die verhinderd is 's avonds verder te spelen uit de problemen. Na de oorlog wordt de competitie uitgebreid tot 28 clubs, regionaal verdeeld over vier

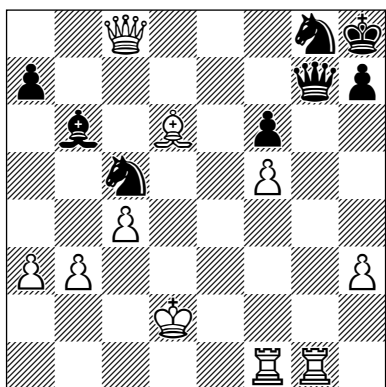
groepen. De vier kampioenen spelen een halve competitie om de landstitel. Het speelt tempo bedraagt 50 zetten in 2½ uur in één zitting. Dit nieuwe tempo leidt regelmatig tot heftige tijdnoodduels. Het komt voor dat spelers in enkele minuten meer dan twintig zetten moeten afraffelen. Wanneer de rook is opgetrokken en er wordt afgebroken, moet er worden beslist: uitspelen of arbitrerende. De meeste spelers prefereren uitspelen maar er zijn praktische problemen. De partij moet binnen vijftien dagen worden beëindigd en de afstand kan een bezwaar zijn. Toch worden er door het verbeterde openbaar vervoer en de toegenomen automobilititeit meer partijen uitgespeeld dan voor de oorlog. De arbitrage staat in die jaren niet ter discussie. Het is geen ideale oplossing maar het kan nu eenmaal niet anders. Er wordt wel eens oneigenlijk gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot arbitrage. Een speler die de partij wil uitspelen moet een zet afgeven. Het komt voor dat een clubgenoot een winnende voortzetting ziet en brult dat er moet worden gearbitreerd. Daarmee voorkomt hij dat zijn clubgenoot een verkeerde zet zal afgeven.

Clubkampioenschap

In het seizoen 1961/62 speelt arbitrage een bijzonder belangrijke rol in de strijd om het clubkampioenschap. Het aantal tientallen is inmiddels uitgebreid tot 56. Acht teams spelen in de Hoofdklasse om de landstitel. Rotterdam en VAS 1 staan na zes ronden met negen matchpunten aan kop maar Rotterdam bezit twee bordpunten meer. In de laatste ronde verslaat Rotterdam ASC met 6 – 4. VAS speelt een uitwedstrijd tegen Eindhoven dat tegen degradatie vecht. Na de reguliere speeltijd leidt VAS met 6½ - 1½. Twee partijen worden afgebroken en zullen worden gearbitreerd. In de partij Peremans (Eindhoven) – Luza (VAS) staat de

witspeler in een dame-eindspel een pion voor. De pionnen staan op een vleugel en remise ligt het meest voor de hand. De arbiter verklaart de partij remise.

Over de partij Henneberke (VAS) tegen Van Oostrom (Eindhoven) ontstaat grote verwarring. In een Rotterdamse krant verschijnt het bericht dat Rotterdam voor het eerst sinds 31 jaar clubkampioen van Nederland is geworden. Een eventueel protest van VAS wordt bij voorbaat naar de prullenbak verwezen. De stelling is ook bijzonder verraderlijk. Lang heeft Henneberke glad gewonnen gestaan maar opgejaagd door de klok heeft hij met zijn 51ste zet Lg3-d6 zijn voordeel weggegeven. Donner publiceert de afgebroken stellingen in het Elseviers Weekblad wat zeer ongebruikelijk is. Ze zijn hem ingefluisterd door Berry Withuis, die Donner vaak van kopij voorziet. De analyses komen uit de koker van het analysesteam van VAS, dat onder leiding van Willem Jan Wolthuis menig punt voor VAS in de wacht weet te slepen.

De belangrijkste variant luidt: 1...Pe4+ 2.Kd3 Lxg1 3.Txg1 (3.Kxe4 Dg2+ 4.Tf3 De2+ en zwart wint.) 3...Pf2+ 4.Ke2 Dxg1 Hoewel zwart nu een stuk voor staat, is hij waarschijnlijk

toch verloren na 5.Lc5! Zwart verliest het stuk weer en het is niet te zien hoe hij nog eeuwig schaak zou kunnen houden. Aldus Donner. Toch is het na 5...Dd1+ 6.Kxf2 Dxb3 niet zo eenvoudig gewonnen. De arbiter verklaart de partij voor wit gewonnen! Zo weet VAS door goed analysewerk een beslissingswedstrijd tegen Rotterdam af te dwingen.

De beslissingswedstrijd

Op 19 mei vindt op neutraal terrein in het Nationaal Schaakgebouw te Den Haag de beslissingswedstrijd tussen VAS en Rotterdam plaats. VAS is met de meesters Van Scheltinga, Cortlever en Langeweg aan de topborden duidelijk favoriet. Toch wordt het een spannende strijd. Een openingsexperiment van Van Scheltinga wordt door Lex Jongsma hardhandig afgestraft. Cortlever wint tegen Klaas Bergsma een vlotte aanvalspartij maar aan bord 3 verliest Langeweg verrassend van W. Sandifort. Het verschil bedraagt nooit meer dan een punt. Bij een stand van 5 – 4 voor VAS is de partij van Frits Roessel tegen E. Mulder beslissend. De voordelige positie van Roessel lijdt onder hevige tijdnood en zijn teamgenoten vragen zich af 'of Frits het wel zal halen'. Toen dat lukte, was remise een feit. Saillant detail: aan bord 8 wint de 15-jarige Rob Hartoch, invaller van VAS 3, van W. Sanders.

Een kampioenschap met een wrange bijmaak. Immers twee cruciale partijen zijn door arbitrage beslist terwijl, gezien het belang, uitspelen de enige juiste beslissing zou zijn geweest. Het laten arbitreran is, zoals Constant Orbaan het formuleert, in strijd met de geest van de persoonlijke, onderlinge krachtmeting en dient te worden gereserveerd voor noodgevallen.

Sindsdien zijn in de Hoofdklasse beslissende partijen om het kampioenschap niet meer door

arbitrage beslist. Het arbitreran van afgebroken partijen heeft nog lang bestaan maar het worden er in de loop der jaren wel steeds minder. Met de introductie in 1996 van het

versneld beëindigen van de partij verdwijnt de afgebroken partij en daarmee de arbitrage van het toneel.

MEC activiteiten

Na de zomer organiseert het MEC weer diverse activiteiten. Naast de trainingen door grootmeesters (Sadler, Seirawan en Timman), starten zondag 4 oktober de jaarlijkse trainingen voor clubschakers. De halfjaarlijkse boekenbeurs is op zaterdag 21 november en terug van weggeweest: CinéMax op zaterdag 3 oktober! We hebben een zeer interessante documentaire over de Polgar-zussen (The Polgar Variant) ontvangen. Alle Polgars hebben meegewerkt aan deze documentaire van de Israelische cineast Yossi Avaram. De leidraad van de documentaire is het project dat Laszlo Polgar startte om een eerste vrouwelijke wereldkampioen op te leiden. In de documentaire zit veel oud beeldmateriaal, interviews met talloze betrokkenen en ook krijgen we een kijkje in het huidige en vroegere leven van de Polgars. We vullen het programma van deze middag aan met ander nieuw beeldmateriaal. Komt dat zien!

MEC-vrijwilliger Piet van der Horst samen met Laszlo, Sofia en Judith Polgar die op 16 augustus 1995 het MEC bezochten.

Hoogtepunt van het komende half jaar zullen de Max Euwe Matches zijn. Het is in december 80 jaar geleden dat Max Euwe wereldkampioen werd en net als vijf jaar geleden gaan wij matches organiseren voor een aantal talentvolle Nederlandse jeugdspelers.

Noteer vast de data van onze kalender op de achterkant van deze Nieuwsbrief. Nadere informatie zal te zijner tijd op onze website gepubliceerd worden.

De Max Euwe Matches in 2010

Eddy Sibbing

In het jubileumjaar 2010 (75 jaar nadat Euwe wereldkampioen werd) heeft het Max Euwe Centrum matches georganiseerd voor talentvolle Nederlandse jeugdspelers tegen vijf grootmeesters. Vijf jaar later vragen wij de talenten van toen naar hun ervaringen, vorderingen en ambities.

Robin van Kampen speelde tegen Ljubomir Ftacnik. De Tsjechische grootmeester won met 3-1 van Robin.

Welke herinneringen heb je aan de matches in 2010?
Ik herinner me dat het een hele taaie match voor mij was. Ik was behoorlijk teleurgesteld dat ik uiteindelijk verloor aangezien ik (uiteraard!) vond dat er veel meer in zat. Toch was het ook een hele leuke ervaring. Samen gaan eten met de andere spelers was heel leuk, iedereen had wel iets speciaals in zijn of haar match. Ondanks dat het natuurlijk hele competitieve matches waren hing er wel een heel vriendschappelijke sfeer.

Heb je nog iets concreets geleerd van jouw match?
Ik heb door de match mijn ambitieuze spel (vooral in het Siciliaans) wat meer onder controle gekregen. Voordat ik tegen Ftacnik had gespeeld, kon ik met scherp spel tegen zwakkere spelers vaak makkelijk mooie partijen winnen. Tegen Ljubomir ging dat echter heel lastig; zelfs nadat hij minder kwam te staan vanuit de opening vocht hij heel hard terug en heeft hij dus zelfs twee keer vanuit mindere posities van mij weten te winnen. Dat heeft me toen aan het denken gezet en mij geholpen om langer mijn concentratie vast te houden en er niet van uit te gaan dat goede stellingen per se ook makkelijk te winnen zijn.

Heb je later nog contact gehad met jouw tegenstander?

Jazeker! Ik speel nu samen met Ljubomir in de Duitse competitie voor HSK Hamburg. We hebben daar regelmatig ook nog discussies over schaken maar ook over allerlei andere onderwerpen. Ljubo houdt er van om mij advies te geven of de les te leren over van alles en nog wat, en ik houd er dan weer van om daar tegen in te gaan. Dat zorgt altijd voor hele levendige gesprekken!

Hoe is het sindsdien met je schaak- en maatschappelijke carrière gegaan?

Ik ben in de zomer na de matches enorm vooruit gegaan. Dat heeft er uiteindelijk toe geleid dat ik op mijn zestiende, een jaar later, zelf grootmeester ben geworden. Toen ik eenmaal klaar was met de middelbare school ben ik professioneel gaan schaken. Ik heb een aantal mooie resultaten bereikt, zo heb ik bijvoorbeeld voor het Nederlandse team op de Olympiade in Trömso gespeeld vorig jaar. Ook heb ik in de drie jaar tijd enorm veel gereisd en heb ik onder andere een tijd in Spanje gewoond met andere professionele schakers. Ik sta nu op het punt om deze professionele periode af te sluiten en ik ben van plan om Business & Economics te gaan studeren aan de Erasmus Universiteit aan Rotterdam. Uiteraard blijf ik daarnaast wel actief in het schaken!

Anish Giri en Robin van Kampen in actie tijdens het Pleinfestival 2010

Hoe ziet jouw toekomst eruit: schaken, studeren of werken?

Ik denk dat ik tijdens mijn studie mij ook meer ga richten op het coachen aangezien er voor zelf spelen minder tijd is. Qua vaste baan heb ik voorlopig nog geen plannen, dat is nog lang niet in de picture wat mij betreft!

Welke (schaak-)ambities heb je nog?

Ik denk dat ik graag nog een keer Nederlands kampioen wil worden. Dat lijkt me een hele mooie toevoeging aan mijn reeks Nederlandse jeugdkampioenschappen tot en met 12, 14, 16 en 20 jaar.

Wil je nog iets kwijt aan onze lezers?

Ik hoop dat er een nieuwe mogelijkheid komt om de nieuwe generatie getalenteerde Nederlandse jeugdspelers Max Euwe Matches te laten spelen. Het was voor mij een enorm leuke en leerzame ervaring!

Anish Giri speelde tegen wereldtopper Nigel Short en wist als enige talent gelijk te spelen.

Welke herinneringen heb je aan de matches in 2010?
Elke match tegen een sterke tegenstander is een grote ervaring voor een jonge schaker met ambities. Mijn match tegen Nigel Short was geen uitzondering. Daarnaast speelden wat vrienden (Robin en Benjamin) van mij ook mee, dus het was ook wel gezellig.

Heb je nog iets concreets geleerd van jouw match?
Ja zeker, Nigel is een andere soort schaker dan ik, dus hij liet mij wel zien dat schaken ook op een andere manier gespeeld kunnen worden. Mijn verlies binnen 20 zetten was wel pijnlijk, moet ik toegeven.

Heb je later nog contact gehad met jouw tegenstander?

Ik ontmoet Nigel steeds op allerlei toernooien. Het is nooit saai om naar hem te luisteren, hij heeft een bijzonder gevoel voor humor.

Hoe is het sindsdien met je schaak- en maatschappelijke carrière gegaan?
Goed.

Hoe ziet jouw toekomst eruit: schaken, studeren of werken?
Nu even schaken! ☺

Welke (schaak-)ambities heb je nog?
Er zijn nog een paar enorme stappen die ik moet maken om voor de hoogste doelen te strijden.

Wil je nog iets kwijt aan onze lezers?
De Max Euwe Matches waren toen een leuk idee, hopelijk zal het Max Euwe Centrum in de toekomst ook wel actief blijven met het steunen van de schaaksport en de jeugd.
.....

Anne Haast speelde in 2010 tegen Dennis de Vreugt en verloor al haar partijen. Ze kijkt er als volgt op terug.

Welke herinneringen heb je aan de matches in 2010?
De tijd gaat snel! We hadden een mooie locatie om te spelen en het was gezellig om met meerdere jeugdspelers tegelijk de strijd aan te gaan tegen sterke spelers.

Heb je nog iets concreets geleerd van jouw match?
Het is al weer een tijd geleden, maar iedere match tegen een sterke speler draagt bij aan mijn ontwikkeling denk ik. Het bekijken van de speelstijl van je tegenstander en het proberen van nieuwe openingen is me wel bijgebleven.

Heb je later nog contact gehad met jouw tegenstander?
Ik ben Dennis later nog een keer tegen gekomen en heb hem toen kort gesproken.

Het was leuk om hem weer eens te zien en te horen hoe het met hem ging.

Hoe is het sindsdien met je schaak- en maatschappelijke carrière gegaan?
Afgelopen zomer ben ik Nederlands kampioen geworden en in januari van dit jaar heb ik mijn eerste IM-norm binnen gehaald, dus het loopt goed! Met het damesteam zijn we erg actief en gaan we de komende tijd enthousiast verder! Verder heb ik mijn studie bijna afgerond en bevalt mijn keuze voor het onderwijs nog steeds goed. ☺

Hoe ziet jouw toekomst eruit: schaken, studeren of werken?
Dat is een goede vraag! We gaan het zien... ☺

Welke (schaak-)ambities heb je nog?
We zijn met het damesteam aan het trainen voor het Europees Kampioenschap landenteams en we willen zowel daar als bij de olympiade een jaar later een goede prestatie neerzetten. Natuurlijk zou het helemaal mooi zijn als dat gecombineerd wordt met normen!

Wil je nog iets kwijt aan onze lezers?
Het zou leuk zijn als er nieuwe Max Euwe Matches worden gehouden! Het is altijd leerzaam en ook leuk om te volgen. ☺
.....

Benjamin Bok verloor nipt van Yasser Seirawan, maar miste een grote kans in de tweede partij.

Welke herinneringen heb je aan de matches in 2010?
Ik herinner me nog dat ik me goed had voorbereid op de match. De eerste partij kwam ik echter wat minder uit de opening, maar deze eindigde in remise. De tweede partij kwam

ik zeer goed tot gewonnen te staan door een sterk torenoffer, helaas liet ik het voordeel uit mijn handen glippen waarna deze partij ook in remise eindigde.
De derde partij won Yasser verdiend, hij koos er dit keer voor om een theoretische discussie te vermijden en speelde de stelling gewoon beter. De vierde partij moest ik dus winnen om de stand nog gelijk te trekken. Ik nam op een gegeven moment positioneel te veel risico en Yasser maakte hier goed gebruik van. Zodoende moest ik lang verdedigen voor remise, maar dit lukte. Al met al denk ik dat 1½-2½ wel een terechte uitslag was maar baalde ik wel van de gemiste kans in de tweede partij.

Heb je nog iets concreets geleerd van jouw match?
Het belangrijkste wat ik geleerd heb is om ook in goede stellingen krachtzetten proberen te blijven doen (Ik doel hiermee vooral op de tweede partij). Verder leer je natuurlijk ook wel schaaktechnische dingen door vier partijen tegen een sterke grootmeester te spelen en daarna met hem te analyseren.

Heb je later nog contact gehad met jouw tegenstander?
Ik heb Yasser wel een paar keer ontmoet bij toernooien. Drie jaar geleden speelde ik ook tegen hem in de KNSB-competitie, die partij eindigde in remise.

Hoe is het sindsdien met je schaak- en maatschappelijke carrière gegaan?
Vorig jaar werd ik na lange tijd eindelijk grootmeester en ging ik ook over de 2600. Helaas gaat het al een tijdje wat minder en ben ik een stuk gezakt. Ik hoop de weg naar boven weer zo snel mogelijk te vinden.

Hoe ziet jouw toekomst eruit: schaken, studeren of werken?
Na mijn middelbare school ben ik me volledig gaan richten op het schaken. Ik heb een studie echter nog niet uitgesloten en ben op het moment daar ook naar aan het kijken.

Welke (schaak-)ambities heb je nog?
Ik hoop zo snel mogelijk de 2600 weer over te gaan, een volgende stap is om me dan in het Nederlands team te werken. Ook hoop ik wat toernooien te winnen, op mijn gedeelde toernooiwinst in Groningen 2013 na, is dat namelijk nog niet gelukt.

Wil je nog iets kwijt aan onze lezers?
Blijf vooral plezier houden in het spelletje!
.....

Lisa Schut speelde een prima match tegen de Duitse grootmeester Sebastian Siebrecht. Ze verloor met 2½-1½, maar dat was qua elo-verhoudingen een prima resultaat van Lisa!

Welke herinneringen heb je aan de matches in 2010?
Ik heb positieve herinneringen aan de match in 2010.

Heb je nog iets concreets geleerd van jouw match?
Ik heb er op veel manieren van geleerd: de voorbereiding, het psychologische aspect en het algemene begrip van schaken.

Heb je later nog contact gehad met jouw tegenstander?
Na de match heb ik Sebastian een paar keer gezien op toernooien, maar nooit meer tegen hem gespeeld.

Hoe is het sindsdien met je schaak- en maatschappelijke carrière gegaan?

Ik heb sinds 2011 chronische mononucleosis (klierkoorts, beter bekend als “ziekte van Pfeiffer” – red.) waar ik dagelijks last van heb. Het is onmogelijk voor mij om zowel te schaken als te studeren zoals vroeger. Na de matches heb ik diverse fraaie prestaties

studie te steken, maar had het graag anders gezien omdat ik van schaken hou.

Welke (schaak-)ambities heb je nog?
Clubkampioen worden met Baden-Baden in Duitsland en Amay in België.

De deelnemers aan de Max Euwe matches 2010

behaald: tweede op het Wereldjeugdkampioenschap onder 18 jaar (2012), gedeelde eerste op het Wereldjeugdkampioenschap onder 16 jaar (2013) en Nederlands vrouwenkampioen in 2013 met 6 uit 7. Daarnaast heb ik een WGM-norm in het Tata Steel-toernooi en een IM norm op de Europese kampioenschappen van vrouwen gehaald. Tenslotte was ik topscorer van het vrouwenteam op Olympiade in Chanty-Mansiejsk in 2010 (8 uit 10) en Istanbul 2012 (8½ uit 10).

Hoe ziet jouw toekomst eruit: schaken, studeren of werken?

Ik heb gekozen om mijn energie in mijn

Max Euwe Matches 2015

Ook dit jaar gaat het Max Euwe Centrum matches organiseren voor talentvolle Nederlandse jeugdspelers. De matches zullen van donderdag 12 november tot en met zondag 15 november gespeeld gaan worden in het Joke Smitcollege, het voormalige Meisjeslyceum waar Euwe wiskundeleraar was. Binnenkort zullen we meer over deze matches bekend maken, maar u kunt deze data vast noteren!

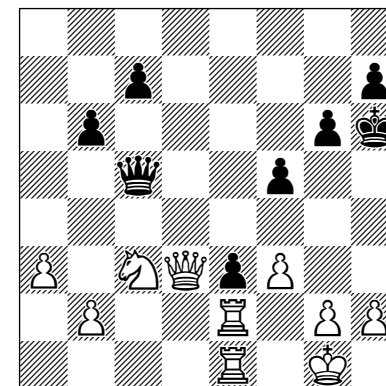
Twee leerzame boeken

Eddy Sibbing

Tim Brennan en Anthea Carson, *Tactics Time 2*, New in Chess 2014, 140 pagina's, € 14,95. In 2003 begon Tim Brennan met een column in de Colorado Chess Informant, gevolgd door een weblog en een mailing waarin opgaven werden gepubliceerd uit partijen van amateurs. In dit tweede deel van *Tactics Time* heeft hij, samen met schaaklerares Anthea Carson, weer 1001 opgaven uit gespeelde partijen gebundeld. De stellingen zijn van 'huis- tuin- en keukenniveau' (mat in één, sla een ongedekt stuk, voordelige ruil, tweevoudige aanval) tot laag clubniveau (dubbele aanval, penning, uitschakelen verdediging, mat in twee) met af en toe een stelling die lastiger is. Het doel van de auteurs is om door veel opgaven te maken de patroonherkenning en daardoor het speelniveau van de lezer te verhogen. Naast de werkboeken van de Stappenmethode zijn er niet veel schaakboeken voor deze grote groep schakers.

Ze hebben wel enkele vreemde stellingen opgenomen, zoals de hiernaast staande waarin wit

twee torens en een paard vóór staat. Naast het bedoelde antwoord (1.Dxe3+) wint vrijwel elke witte zet! Interessantere vraag in deze stelling zou zijn: “Wat is de enige verliezende zet voor wit?”. Na 1.Dd2?? exd2+ zou zwart nog winnen.

Ondanks die paar vreemde stellingen is dit boek een aanrader voor de grote groep huisschakers of beginnende clubschakers om hun tactiek en patroonherkenning te trainen. Tijdelijk zijn de delen 1 en 2 voor € 26,90 te koop bij New in Chess.

Joel Benjamin, *Liquidation on the Chess Board*, New in Chess 2015, 256 pagina's, € 19,95. Afwikkelen naar een pionneneindspel is een belangrijke vaardigheid voor elke schaakspeeler. In dit boek heeft de bekende Amerikaanse schaker en publicist Joel Benjamin dit onderwerp systematisch uitgewerkt. In elk hoofdstuk staat een bepaald eindspel centraal. De indeling is naar materiaalverhouding. Vervolgens behandelt hij in elk hoofdstuk de belangrijkste motieven die bij het

afwikkelen voorkomen: zetdwang, driehoekje, wedren, activiteit van de koning, vrijpion, doorbraak, thematische offers en tegenoffers. Aan het eind van elk hoofdstuk zijn er opgaven voor de lezer. De voorbeelden en opgaven zijn helder en leerzaam, maar ook (zeer) pittig. Geen boek voor beginnende schakers, maar een must voor elke sterke schaker die beter wil leren afwikkelen.

Nieuwe boeken in de bibliotheek van het Max Euwe Centrum

Florian Jacobs

Alexey Bezgodov, *The Liberated Bishop Defence*. New in Chess 2015. 334 pagina's. € 25,95. Zelfs na deze ruim 300 pagina's kan ik een snel ...Lf5 tegen de 1.d4-openingen niet anders betitelen dan als verrassingswapen. De auteur heeft weliswaar knap en gedegen werk verricht om de opening allerlei respectabele middenspelen in de loodsen, maar tegen 2.c4 Lf5 3.cxd5 lijkt de goed voorbereide witspeler toch echt een beter eindspel te krijgen. Al met al lijkt het wat curieus om een heel boek aan te schaffen, wetende dat de hoofdvariant (die echt zo moeilijk niet te onthouden is) een iets minder eindspel oplevert. Wel hanteert Bezgodov een vrolijke stijl en staan er veel opgaven in het boek.

Arthur van de Oudeweetering, *Improve Your Chess Pattern Recognition*, New in Chess 2014. 301 pagina's. €22,95. Boeken over patronen in de opening zijn er genoeg, vindt IM van de Oudeweetering – die ook ervaren schaaktrainer is – tijd voor een boek vol patronen in het middenspel! Aan de hand van pakkende namen als 'The Bishop Snatcher' en 'Creeping Queens' geeft hij allerlei ideeën en handigheidjes die in het middenspel van pas kunnen komen. Het gaat de schrijver voornamelijk om het verbreden van het gezichtsveld van de schaker: weinig van de geboden patronen zullen een partij meteen winnen, maar zij kunnen zeker helpen om de eigen stelling te verbeteren, automatiseren te voorkomen (sla ook eens weg van het centrum!), of om wat extra olie op het vuur te gooien (...Lxa2!;

...Dxb2!). De afzonderlijke hoofdstukken zijn allemaal eerder verschenen in het onlinemagazine ChessVibesTraining. Het boek is dan ook met name ideaal voor schaaktrainers die hun pupillen een thema op een gemakkelijk te onthouden manier willen bijbrengen. Verder is het bovenal een fijn doorbladerboek. En alle partijen zijn online te downloaden, zodat de computergebruiker de partijen meteen paraat heeft.

Evgeny Sveshnikov, *Sveshnikov vs. the Anti-Sicilians*, New in Chess 2014. 251 pagina's. €25,95. Er zullen weinig grootmeesters zijn met meer ervaring in het Siciliaans dan de Letse grootmeester Evgeny Sveshnikov (jawel, de man van de variant, die hij zelf overigens niet meer speelt). Na monografieën over 2.c3 en 2.f4 tegen het Siciliaans komt Sveshnikov nu met een boek vol antwoorden op anti-Sicilianen op de proppen. Het boek is helder gestructureerd met een inleidend overzicht en veel oefeningen. Sveshnikov legt zijn ideeën duidelijk uit en onderbouwt ze met veel (eigen) partijmateriaal. De ambitieuze clubschaker die graag Siciliaans speelt kan zeker zijn voordeel doen met dit boek. Ik zou het wel eerder een toevoeging aan dan een verbetering van de bestaande anti-Siciliaanliteratuur willen noemen. En helemaal volledig is het boek niet, omdat de auteur geen anti-Sicilianen na 2.Pf3 bespreekt.

Isaak en Vladimir Linder, *Wilhelm Steinitz, 1st World Chess Champion*. Russell Enterprises, 2014. 200 pagina's. €24,95. Vader en zoon Linder hebben meerdere biografieën van de wereldkampioenen op hun naam

staan. In het Engels zijn hun biografieën van Lasker en Capablanca ook verkrijgbaar. De opbouw van deze schaakbiografie is helder: een heel korte levensbeschrijving wordt opgevolgd door een overzicht van Steinitz' belangrijke toernooien en matches. De auteurs leveren veel partijanalyses, wat het boek alleen geschikt maakt voor schaakliefhebbers. Niet dat dat erg is! Extra's krijgt de lezer in de vorm van beroemde partijen van Steinitz (als u de partij tegen von Bardeleben nog niet kent, zoek die dan zeker even op), de beroemde schaakprincipes van Steinitz, esthetiek en commentaar van de meeste wereldkampioenen. Al met al een complete, prima leesbare biografie.

Karel van Delft, *Schoolschaken*, KVDC, 2014. 279 pagina's. €25,00. Karel van Delft is sinds jaar en dag een succesvol schaaktrainer, toernooiorganisator en inspirator van tal van schaakactiviteiten in Apeldoorn en omgeving. In zijn nieuwste boek richt hij zich op schoolschaken. In een bonte verzameling van lijstjes, korte artikelen en notities geeft Van Delft heel veel informatie mee aan de lezer. Zeker de schaakleraar die op scholen aan de slag wil, kan veel inspiratie putten uit de lange rijen van weetjes en tips die Van Delft in zijn lange carrière heeft verzameld. Maar niet alleen geeft hij veel praktische tips, ook noemt Van Delft een veelvoud van onderzoeken naar de meerwaarde van schaaklessen en doet hij verslag van verscheidene pedagogische conferenties. Een eclectische verzameling van essayistische geschriften, herinnerlijstjes, aantekeningen en gesprekken is het gevolg. Wel heeft het boek wat te lijden onder herhalingen (hoe vaak komt het onderzoek van Ferguson wel niet langs?) en dikwijls wekt het boek een onuitgewerkte indruk. Verder fladderen de werkwoordstijden alle kanten op. Maar met hulpmiddelen als de analysevragenlijst en de vele spelletjes die

Van Delft noemt, kan iedere (school)schaakleraar met zijn pupillen aan de slag. Het plezier in het lesgeven fonkelt op iedere bladzijde.

Karel van der Weide, *Een Schaakleven in 100 partijen*, Thinkers Publishing 2015. 264 pagina's. €19,95.

Grootmeester Van der Weide schaakt niet veel meer. Aan het eind van deze 'schaakmemoires' kondigt hij zelfs zijn afscheid van de serieuze schaakpartij aan. Dat is jammer, want de man kan er wat van. Aan de hand van 100 partijen, die de schrijver op openingen heeft ingedeeld, beschrijft Van der Weide 'het leven van een modale grootmeester'. Soms zijn de eigenzinnige, vlotte en persoonlijke analyses smullen. Zo noemt hij het Scandinavisch 'dubieus' en staat zwart in de Wolga 'gewoon een pion achter'. De Benoni is nog erger: hier heeft de zwartspeler al een slechte stelling aan zijn broek. 'Het is allemaal hetzelfde en toch weer anders', een terloopse opmerking van Van der Weide, is een memorabele beschrijving van een schaakleven.

Hans Böhm & Yochanan Afek, *De koningin*, Kosmos Uitgevers, 2014. 141 pagina's. €22,99.

In deze vijfde stukkenmonografie van wat er uiteindelijk zes moeten worden, behandelen de auteurs de dame, die zij de koningin noemen. De opzet is dezelfde als de eerder vier boeken: 240 opgaven zijn in series van vier verdeeld over zestig thema's. De opgaven zijn heel verschillend van niveau, wat het een beetje onduidelijk maakt op welke doelgroep de verzamelaars mikken. Elegante matcombinaties, lepe patwendingen, beroemde partijen en pittige studies wisselen elkaar wat lukraak af. Aan de puzzels gaat een korte geschiedenis van de dame vooraf. Ten slotte is het jammer dat de varianten bij de pittige puzzels te kort zijn.

Mark Dvoretsky, *For Friends & Colleagues*. Volume 1: Profession – Chess Coach, Russell Enterprises, 2014. 384 pagina's. €27,95
De vermaarde trainer (misschien wel de beroemdste ter wereld) heeft het eerste deel van zijn autobiografie geschreven. De lezer wordt ingeleid in het leven van een talentvolle schaker en een bevlogen schaaktrainer. Maar niet alleen het schaakspel komt in vele facetten voorbij, ook het leven van een schaaktrainer in de Sovjet-Unie – met alle obstakels van dien, zoals een reisverbod – krijgt alle ruimte. Het mooiste hoofdstuk is het Tal-hoofdstuk, waarin Dvoretsky herinneringen ophaalt aan al zijn ontmoetingen met de tovenaars uit Riga. De autobiografie is niet alleen schaaktechnisch en historisch interessant, ook de trainings-schema's bieden stof tot nadenken. De vertaler heeft de taal wel wat droog gemaakt, waardoor het boek niet lekker door te lezen is. De vele foto's maken echter veel goed. Voor mooie memoires is altijd plek op het leeslijstje, nietwaar?

Sergey Kasparov, *A Cunning Chess Opening for Black*, New in Chess 2015. 334 pagina's. €24,95.
1.e4 d6 2.d4 Pf6 3.Pc3 e5. Eerlijk is eerlijk, welke witspeler heeft hier nou zin in? Eerst legt Kasparov uit dat het eindspel (na 4.dxe5 en 5.Dxd8+) vooral goed lijkt voor wit, wat de percentages van mijn database bevestigen. Toch lijkt het mij geen pretje om keer op keer tegen een dubbelpion op de e-lijn en een koning in het centrum aan te kijken. Sergey Kasparov (geen familie van!) geeft veel eigen partijen om zijn stokpaardje te redden van de betrekkelijke anonimiteit. Hij analyseert in een levendige, de lezer direct aansprekende, vertelstijl, en dat maakt het boek prettig om te lezen. Aan degene die deze opening wil oppikken wil ik wel een kleine waarschuwing meegeven:

de verschillen in de structuren tussen het Philidor-eindspel, de Philidor-loopgraven en de Pirc-Indische structuren zijn immens.

Yearbook 113, New in Chess 2014, 254 pagina's. €29,95.

Joël Benjamin bespreekt de carrière van Polgar in het kort en Gennady Kuzmin kijkt naar recentste nieuwtjes op topniveau. Verder bevatten de surveys onder andere: de Polugaevsky-variant voor de doorbijter (mij begon het te duizelen), een mooi overzicht van Caro-Kann-structuren van Max Illingworth (ook Giri is aan deze variant begonnen, tegen Anand in Shamkir), Jeroen Bosch die het Scandinavisch en de Aljechin bekijkt en Caruana's subtiel meesterwerk tegen het Russisch. Ook komen wat Berlins en Damegambieten en een scherp gambiet in de ruilvariant van het Slavisch langs. Ten slotte wil ik de handige en volledige Ragozin-survey van Fernando Peralta niet onvermeld laten.

Yearbook 114, New in Chess 2015, 253 pagina's. €29,95.

Veel Tata Steel: Joël Benjamin bespreekt beide Amerikaanse Sams in de Challengers-groep en Gennady Kuzmin bejubelt Ding Liren en So. In de Surveys trappen we weer af met scherpe Sicilianen (savage complications!) en natuurlijk her en der uitvoerige analyses van de match Carlsen-Anand. Het Frans kan overigens ook scherp worden. En strategisch. In de Caro-Kann komt de lezer eveneens een moeilijke gambietvariant tegen. Verder het Scandinavisch voor avonturiers, René Olthof die de geschiedenis induikt in een fantasierijke variant van het Spaans, een doldriest koningsgambiet, details in het Damegambiet en Sergey Kasparov over zijn favoriete Benko. Een Yearbook op het scherpst van de schedel

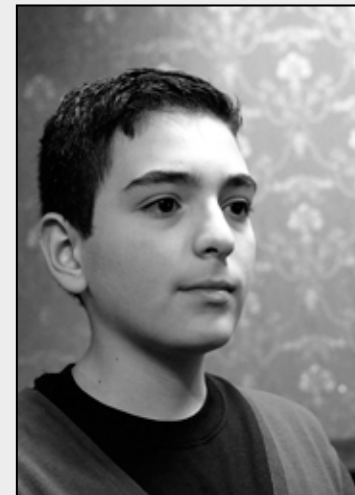
Zaven Andriasyan, *The English Attack against the Taimanov Sicilian*, New in Chess, 2015. 175 pagina's. €21,95.
'It is not necessary to know so much by heart, but instead one simply needs to understand which piece should stand where.' Zo begint Andriasyan, een jonge topgrootmeester uit Armenië, zijn veelbelovende inleiding tot de Engelse aanpak (Le3, Dd2, 0-0-0) tegen de Taimanov-variant van het Siciliaans. Het boek is helder verdeeld in hoofdvarianten en zijvarianten

en de uitleg van veel zijvarianten is helder. De lezer leert zeker waarom de hoofdvariant de hoofdvariant is. Echter, over die hoofdvariant zelf had Andriasyan wel iets meer mogen zeggen, bijvoorbeeld waar de stukken heen moeten. En sommige varianten zijn toch wel 40 zetten diep en ultrascherp, zodat dit boek uiteindelijk alleen voor studeerfanaten en uiterst sterke schakers zijn vruchten zal afwerpen. Een indrukwekkend analyseboek, dat zeker, maar te moeilijk voor de vrolijke amateur.

Anish Giri schaker van het jaar 2014

Op de halfjaarlijkse Euweborrel van het Max Euwe Centrum is Anish Giri uitgeroepen tot schaker van het jaar. Jammer genoeg kon Giri zelf niet aanwezig zijn omdat hij deelnam aan de Franse competitie. Het is voor de twintigjarige Giri reeds de vierde keer dat hij deze prijs van het Max Euwe Centrum wint, eerder was hij schaker van het jaar 2009, 2010 en 2011. Giri wist in 2014 een vaste plek in de top tien van de wereld te veroveren. Zijn elo steeg van 2734 tot 2784, onder meer door goede resultaten in de diverse competities en (gedeelde) tweede plaatsen bij toptoernooien zoals Tata, Londen Classic en het Qatar Open.

Robby Kevlishvili, het talent van 2014

De jury, bestaande uit Hans Ree (NRC Handelsblad), Gert Ligterink (Volkskrant) en Mark van der Werf (directeur KNSB) benoemde Robby Kevlishvili tot talent van het jaar. De veertienjarige Zoetermeerder had in 2014 een fantastisch schaakjaar. Hij debuteerde in de Meesterklasse bij SO Rotterdam, waar hij dit seizoen promoveerde naar een topbord. Hij won onder andere de BDO Challenger in Haarlem en versloeg GM Friso Nijboer met 3-1 in een match tijdens het Cultural Village-Schaaktoernooi in november. Zijn rating ging van 2070 (december 2013) naar 2366 (december 2014), een zelden geziene sprong voorwaarts! Jammer genoeg kon hij door visumproblemen niet deelnemen aan het jeugdwereldkampioenschap tot en met 14 jaar in Zuid-Afrika.

Een bijzondere schenking

Peter Hoomans

Het MEC ontving in februari een bijzondere schenking van Arthur Bröker uit Eindhoven: het schaakbord en de schaakstukken waarmee Max Euwe wereldkampioen is geworden in de match tegen Aljechin. Het spel heeft een prominente plaats in het museum gekregen.

Arthur Bröker met het schaakbord van Euwe

Arthur is de zoon van Nicolaas Bröker, de oprichter en uitgever van de Losbladige Schaakberichten. In de vorige nieuwsbrief (Nummer 86, zie ook de website) is meer te lezen over de geschiedenis van deze schaakpublicatie, waarvan Euwe de hoofdredacteur was. “Ik hoor het mijn vader nog zeggen: dit is het spel waarop Max Euwe wereldkampioen is geworden. Ik zou geen reden weten waarom hij daarover zou liegen,” vertelt Arthur. Euwe kwam in het begin van de jaren vijftig vaak over de vloer kwam bij de familie Bröker in Bergen op Zoom. Nicolaas Bröker had aan huis het Nederlands Schaakcentrum gevestigd, de uitgever van de Losbladige.

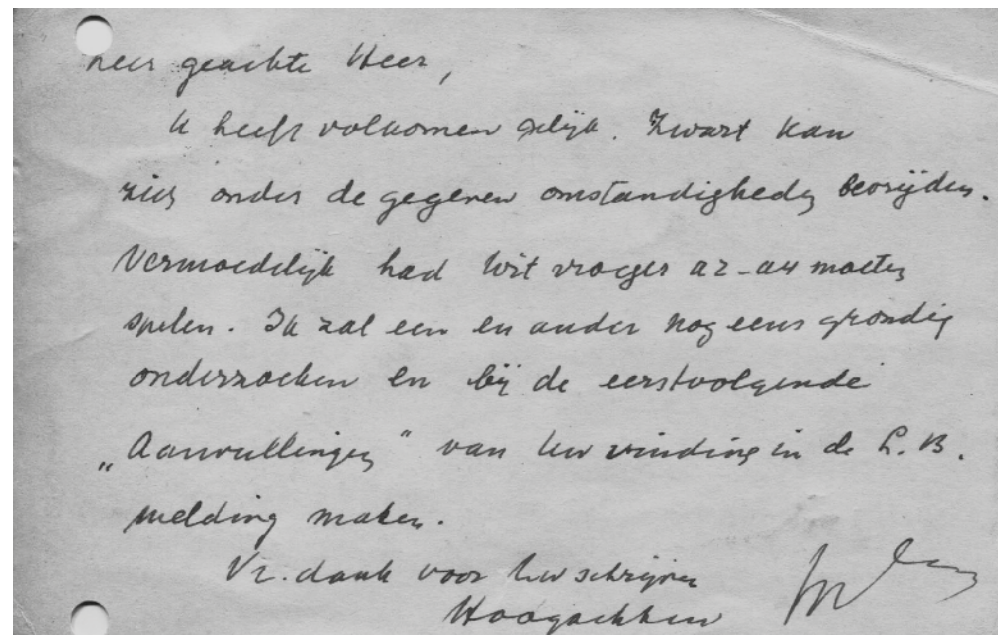
“Tijdens zijn bezoek werd er gepraat en geschaakt,” vertelt Arthur. “Mijn ouders hadden een gezin met vier kinderen. We hebben een tijdje geleefd van de opbrengsten van de Losbladige, diverse toernooibulletins en de verspreiding van het officiële orgaan van de FIDE. Mijn vader verkocht ook schaakklokken. Ik heb wel geholpen met het klaarmaken van de verzendingen. Ons hele huis stond dan vol met drukwerk.” Dat er wel eens wat misging bij de verzending blijkt uit het overgedragen Bröker-archief. Daarin troffen we postpakketten die begin jaren ‘50 retour zijn gezonden uit landen als Australië, Tsjecho-Slowakije en Joegoslavië.

Het MEC heeft het geschonken schaakspel vergeleken met foto’s die gemaakt zijn tijdens de match van Euwe en Aljechin in 1935, die op verschillende plaatsen in ons land is gespeeld. Of het spel hetzelfde is, als dat waarop Euwe in 1935 de laatste partij tegen zijn rivaal speelde in het Amsterdamse Bellevue-theater, is niet met zekerheid te zeggen. Het bord is voorzien van een oude strip tape waarop de coördinaten zijn geschreven, want de kinderen Bröker leerden er op schaken. “Het bord lag bij ons in de box toen we klein waren,” aldus Bröker, wiens jongere broer Max naar Euwe is vernoemd. Later in de jaren ‘50 zou Bröker de Losbladige verkopen en raakten Euwe en hij gebrouilleerd. “Er waren financiële perikelen,” aldus Arthur, “maar ik vermoed dat het mijn vader heeft dwarsgezet dat Euwe alle credits kreeg, terwijl hij de initiatiefnemer was en de koppeling van het losbladige opbergsysteem

en schaakpublicaties had gemaakt.”

Een glimp van Euwe’s werkwijze als hoofdredacteur moge blijken uit een andere schenking. Van de heer Jaap Staal uit Rotterdam ontvingen we einde april een aan hem gerichte briefkaart, verzonden door Euwe in september 1951. Dat was, in de woorden van Staal, “naar aanleiding van een opmerking die ik mij veroorloofd had over een analyse van de partij Alexander-Bogoljubov”.

De schaaktechnische opmerking van Staal sneed hout, reden voor Euwe persoonlijk antwoord te sturen: “Zeer geachte heer, U heeft volkomen gelijk. Zwart kan zich onder de gegeven omstandigheden bevrijden. Vermoedelijk had wit vroeger a2-a4 moeten spelen. Ik zal een en ander nog eens grondig onderzoeken en bij de eerstvolgende ‘Aanvullingen’ van uw vinding in de L.B. melding maken.”

De originele brief van Euwe aan Staal

Het Max Euwe Centrum (MEC) heeft in financieel opzicht 2014 mooi afgesloten met een positief resultaat van €10.496. Daar het MEC in 2013 tevens een positief resultaat heeft gerealiseerd kunnen we gerust zeggen dat het MEC voor 2015 financieel solide is. Dit was ook nodig na de financieel mindere jaren 2011 en 2012. Begin 2014 had het MEC €48.308 aan liquide middelen. Hiervan is €11.562 gereserveerd voor het 80-jarig jubileum van het wereldkampioenschap van Euwe dat eind 2015 plaats vindt.

Het bezoek van voormalig wereldkampioen Anand tijdens het 75-jarig jubileum van het WK van Euwe in 2010 ligt nog vers in het geheugen. Gary Kasparov is al meerdere keren in het MEC geweest en afgelopen jaar was een andere schaakcoryfee, Rex Sinquefield, te gast in het MEC als 75.000ste bezoeker. Wie zegt dat toeval bestaat?

We hopen van harte ooit Magnus Carlsen in het MEC te mogen ontvangen.

Het resultaat is te danken aan meevallende baten en enkele kostenbesparende maatregelen. De inkomsten via sponsoring zijn duidelijk gestegen in vergelijking met de afgelopen jaren. De actie *Vrienden van Euwe* heeft maar liefst € 11.200 opgeleverd. Langzamerhand lopen enkele vijfjarige overeenkomsten met Vrienden van Euwe ten einde. Het MEC streeft er naar om de verbinding met deze Vrienden te verlengen en zeker ook nieuwe Vrienden aan zich te binden, U kan al vanaf €100 per jaar Vriend van Euwe worden.

Als Vriend kunt u uw bijdrage op slimme wijze voor de belasting opvoeren, 125% van uw bijdrage is dan aftrekbaar. *House Check* is sub-

sponsor voor een bedrag van €6.600 in 2014 en €7.200 in 2015.

Daarnaast hebben in 2014 twee bedrijven voor een bedrag van elk €2.500 het MEC gesponsord om activiteiten mogelijk te maken. Dit zijn *Klos Morel Vos en Schaap* en *Kampert en Helm Beheer BV*. Wij danken deze bedrijven van harte voor hun bijdrage!

In 2014 heeft het MEC weer veel boekenschenken mogen ontvangen. We zijn dankbaar voor de mooie opbrengst die dit op de boekenmarkt heeft gebracht. Indien u boeken over heeft die u wilt schenken aan het MEC neem dan gerust contact op.

De subsidiebatlen vallen iets lager uit. In het verleden vergoedde de gemeente de kosten van een accountantsverklaring. Omdat er geen accountantsverklaring meer nodig is worden deze kosten niet meer gesubsidieerd.

Het financieel verslag van het MEC wordt geverifieerd door een kascontrolecommissie.

Die bestond dit jaar uit Michiel Bosman, penningmeester van de KNSB, en Martin Steunebrink, voormalig accountant.

Naar lasten is zeer kritisch gekeken, mede om het MEC financieel toekomstbestendig te maken. De vrijwilligersvergoedingen zijn beëindigd en er worden per jaar twee in plaats van drie nieuwsbrieven uitgebracht. De vrijwilligers hebben het vervallen van de vergoeding goed opgepakt en vormen een gemotiveerd team. De financiering van het MEC is voor 2015 in orde. Structurele hoofdsponsoring binnenhalen blijft een grote uitdaging. Het bestuur zal blijven zoeken naar nieuwe sponsoring.

Tot slot wil ik u, de donateurs, bedanken voor uw gulle bijdrage! Wederom hebben we meer dan € 21.000 aan donaties mogen ontvangen.

Albert Riemens, penningmeester Max Euwe Centrum

Uw bijdrage is van groot belang om de activiteiten van het MEC voort te zetten in de toekomst.

Staat van baten en lasten over 2014

	Begroting 2014	Exploitatie 2014	Exploitatie 2013
Baten			
Donateursbijdragen en giften	18.000	21.471	21.394
Vrienden van Euwe	10.000	11.200	11.450
KNSB (Euwe-heffing)	9.821	10.587	10.503
Subsidiebatlen	31.365	29.250	30.750
Sponsorbijdragen	20.000	11.600	7.302
Financiële baten	0	250	193
Legaten en schenkingen	0	0	0
Overige baten	1.000	9.146	7.944
Som der baten	90.686	93.504	89.536
Lasten			
Personeelskosten	22.000	24.935	21.288
Afschrijvingen	500	0	86
Huisvestingskosten	44.000	43.480	43.945
Overige lasten	24.186	14.593	20.898
Som der lasten	90.686	83.008	86.217
Saldo	0	10.496	3.319
Verwerking saldo			
- mutatie bestemmingsreserve jubileum WK Euwe	0	5.000	0
- resteert: mutatie algemene reserve	0	5.496	3.319
Saldo	0	10.496	3.319
(Alle bedragen in Euro's)			

Het MEC ontvangt 7600ste bezoeker!

Zondag 1 februari ontving het Max Euwe Centrum (MEC) haar 7600ste bezoeker sinds de opening in 1986. De gelukkige was Jolanda den Ouden uit Almere die het MEC regelmatig

Jolanda den Ouden was de 7600ste bezoeker van het MEC.

bezoekt vanwege de zondagse trainingen voor clubschakers. Jolanda kreeg van het MEC enkele attenties, zodat haar spontane quote “ik win nooit wat” geschiedenis is.

In 2014 hebben we 2254 bezoekers gehad en onder wie

natuurlijk ook veel buitenlandse. In 2014 hadden we bezoekers uit 46 verschillende landen. De meeste buitenlandse bezoekers kwamen uit de volgende landen:

Duitsland	48
Verenigde staten	46
Frankrijk	45
Engeland	42
België	30
Italië	29
Spanje	29

Een enkele bezoeker kregen we uit Litouwen, Mexico, Nieuw Zeeland en Singapore.

Donateurs

In het jaar 2014 hebben we een recordbedrag aan donaties mogen ontvangen, ondanks dat het aantal donateurs, door opzeggingen en overlijden, iets afnam. Natuurlijk hopen we dat u ons ook in 2015 blijft ondersteunen.

Bij deze Nieuwsbrief vind u een acceptgiro voor dit jaar.

Alle donateurs bedankt voor uw ondersteuning!

Zilveren vriend van Euwe

De mogelijkheid om voor een bedrag vanaf € 100 per jaar Zilveren vriend van Euwe te worden heeft al diverse deelnemers opgeleverd. Dankzij belastingwetgeving is het mogelijk om 125% van uw gift van de belasting af te trekken indien u uw gift voor een periode van

vijf jaar vastlegt. Dit geldt alleen voor culturele ANBI's (Algemeen Nut Beogende Instellingen), zoals het MEC. Het MEC kan met u een rechtsgeldige akte opmaken. Concreet: stel dat u elk jaar € 250 wenst te schenken aan het MEC. In de belastingschijf

van 52% kost u dit netto slechts € 87,50! Bij 42% belasting is dit € 118,75 etc. Het mooie van dit alles is dat er bij een akte geen financiële drempel van toepassing is. Dit maakt de drempel om op slimme wijze te schenken aan het MEC lager voor u en u kunt uw donatie

fiscaal praktisch inzetten.

Mocht u interesse hebben om het MEC te ondersteunen als Vriend, neem dan een kijkje op onze site of stuur een mail naar het MEC voor nadere informatie.

Sponsoren

De activiteiten van het MEC worden mogelijk gemaakt door: de Koninklijke Nederlandse Schaakbond, de gemeente Amsterdam, de Vrienden van Euwe, schenkingen en bijdragen van onze donateurs.

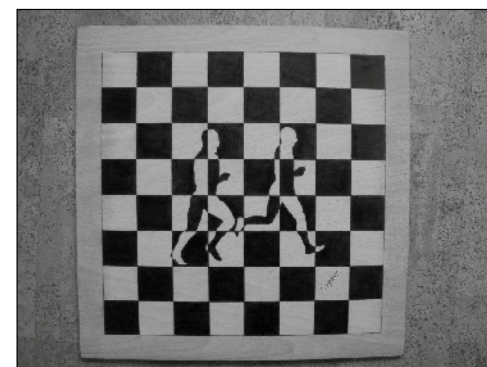
Ook krijgt het MEC (im)materiële steun van: HouseCheck, Holland Casino, New in Chess, Klos Morel Vos Reeskamp advocaten, Rotaform en Schaak- en Gowinkel Het Paard.

Schenkingen

Ook de afgelopen maanden heeft het MEC weer vele fraaie schenkingen mogen ontvangen.

Schaakboeken ontvingen we van Cor ten Woude (Purmerend), Paul van der Sterren (Amstelveen), de Amsterdamse schaakclub De Raadsheer, Ton van Oosterhout (Amstelveen) en de erfgenamen van Cees Overbeeke (Hilversum).

Van Erik Olof (Zeist) kregen we veel informatie over het auteursrecht van schaakpartijen waaronder originele brieven van Lodewijk Prins over dit onderwerp. Van Arthur Bröker (Eindhoven) kregen we heel veel materiaal betreffende de Losbladige Schaakberichten, waarvan zijn vader uitgever was. Daarnaast schonk Bröker ons het bord waarop Euwe in 1935 wereldkampioen werd. Over deze twee schenkingen kunt u elders in deze Nieuwsbrief meer lezen.

"Lopers" van Harm Schilder.

Tenslotte schonk Harm Schilder uit Hulst drie bijzondere schilderwerken over schaken, die u in het MEC kunt bewonderen.

Alle schenkers bedankt!

MEC-KALENDER

Zaterdag 27 juni	22e Pleinfestival (van 12.00 tot 17.00 uur)
Zaterdag 4 juli	Start NK's in Amsterdam (tot en met 12 juli)
Zondag 5 juli	Kroegloperstoernooi in de Pijp te Amsterdam
Maandag 6 juli	NAVO-kampioenschap (tot en met vrijdag 10 juli)
Zaterdag 11 juli	Science Park Chess (tot en met zondag 19 juli)
Zaterdag 3 oktober	CinéMax (filmmiddag in het MEC)
Zondag 4 oktober	Start MEC-trainingen (1400-1600 en 1600-1800)
Woensdag 14 oktober	Training van grootmeester Seirawan
Donderdag 12 november	Max Euwe Matches in Joke Smitcollege (tot en met zondag 15 november)
Woensdag 18 november	Training van grootmeester Sadler
Zaterdag 21 november	De halfjaarlijkse boekenbeurs (van 11.00-14.00 uur)
Woensdag 16 december	Training van grootmeester Timman

Het MEC is ook alle eerste zaterdagen van de maand geopend!

Kijk op www.maxeuwe.nl voor meer informatie.

rekening NL91 INGB0005 4016 70
t.n.v. Stichting Max Euwe Centrum